

Ο Σέρβος ντίλερ πίσω από το «Αντόνοφ»

Μπορεί κατά τη διάρκεια της εβδομάδας ο Σέρβος πρόεδρος Αλεξάνταρ Βούτσιτς να δήλωσε ότι «όλα στην υπόθεση του «Αντόνοφ» είναι καθαρά σαν δάκρυ», πληροφορίες όμως που φτάνουν από τη Σερβία οδηγούν στο συμπέρασμα ότι πίσω από το αεροσκάφος που συνετρίβη στην Καβάλα, παρασύροντας στον θάνατο τους 8 επιβαίνοντες, κρύβονται εταιρείες-φαντάσματα και επιχειρηματίες που διώκονται για λαθρεμπόριο όπλων. Η μη ενημέρωση των ελληνικών αρχών για τη φύση του φορτίου αποδεικνύεται μόλις η κορυφή του παγόβουνου.

Το παλιό αεροσκάφος ανήκε σε ουκρανική μεταφορική εταιρεία με την επωνυμία Meridian Air Cargo. Απογειώθηκε το βράδυ του περασμένου Σαββάτου από τη σερβική πόλη Νις μεταφέροντας βλήματα όλμων βάρους 11,5 τόνων με προορισμό το Μπανγκλαντές. Ενώ πετούσε στο ελληνικό FIR αντιμετώπισε μηχανικό πρόβλημα και παρεξέκλινε της πορείας του προκειμένου να πραγματοποιήσει αναγκαστική προσγείωση στο αεροδρόμιο της Καβάλας. Τελικά συνετρίβη στην περιοχή των Αντιφιλιππων.

Το πρωί της περασμένης Κυριακής, ο Σέρβος υπουργός Αμυνας Νεμπόισα Στεφάνοβιτς παραχώρησε συνέντευξη Τύπου κατά την οποία ανακοίνωσε ότι το φορτίο αποτελείται από εκπαιδευτικούς και φωτιστικούς όλμους με αποδέκτη την κυβέρνηση του Μπανγκλαντές. Τα παραπάνω επιβεβαίωσε και ο εκπρόσωπος των Ενόπλων Δυνάμεων της ασιατικής χώρας, ενώ ο υπουργός Εξωτερικών της χώρας επεσήμανε ότι το Μπανγκλαντές προμηθεύεται συχνά στρατιωτικό υλικό από τη Σερβία.

Η αποστολή πάντως των βλημάτων δεν έγινε μέσω της κρατικής εταιρείας εξαγωγών (SDPR), όπως –κατά πληροφορίες– συνέβαινε μέχρι πρότινος, αλλά μέσω μιας σερβικής εταιρείας με εμπορική επωνυμία «Valir». Πληροφορίες και δημοσιεύματα στον Τύπο της Σερβίας συνδέουν τη συγκεκριμένη εταιρεία με τον επιχειρηματία Σλόμπονταν Τέσιτς, ο οποίος έχει συσχετιστεί με λαθρεμπόριο όπλων.

Εις βάρος του το 2003 είχε επιβάλει κυρώσεις ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, κατηγορώντας τον ότι τροφοδοτούσε με όπλα τον πρώην πρόεδρο της Λιβερίας, πολέμαρχο Τσαρλς Τέιλορ, κατά παράβαση του εμπάργκο. Κυρώσεις εναντίον του Τέσιτς έχει επιβάλει από το 2017 και το αμερικανικό υπουργείο Οικονομικών, χαρακτηρίζοντάς τον «έναν από τους μεγαλύτερους ντίλερ όπλων και πυρομαχικών στα Βαλκάνια». Εις βάρος του εκκρεμεί ακόμα ένταλμα σύλληψης από τις Αρχές της Τυνησίας για ξέπλυμα χρήματος και διαφθορά.

Σύνδεση Valir με Τέσιτς

Πίσω από το επικίνδυνο φορτίο των πυρομαχικών κρύβονται εταιρείες-φαντάσματα και ένας σεσημασμένος «επιχειρηματίας».

Πώς όμως συνδέεται η Valir με τον Σλό-

μπονταν Τέσιτς; Σύμφωνα με πληροφορίες, η εταιρεία συστάθηκε στις 20 Δεκεμβρίου 2019, μόλις 11 ημέρες μετά την επιβολή από τις ΗΠΑ νέων κυρώσεων εις βάρος του Τέσιτς και ακόμη δέκα συνεργατών του. Ως ιδρυτής και διευθυντής της Valir εμφανιζόταν ο τότε 27χρονος Στεφάν Κούπκοβιτς. Ο νεαρός εμφανιζόταν επίσης ως συνιδρυτής μιας ακόμη εταιρείας με επωνυμία Elvante Ltd, από κοινού με τον Γκόραν Αντριτς, εναντίον του οποίου οι ΗΠΑ έχουν επιβάλει κυρώσεις, θεωρώντας τον έναν από τους σημαντικότερους συνεργάτες του Τέσιτς. Επιπλέον, η Elvante Ltd δηλώνει κοινή έδρα με την εταιρεία Lusor, στην οποία μετέχει ένας ακόμη συνεργάτης του Τέσιτς, με καταγωγή από την Υεμένη.

Πληροφορίες που έχουν φέρει στο φως βαλκανικές ομάδες ερευνητικής δημοσιογραφίας (OCCRP και KRIK) και αναδημοσιεύονται από τα MME της Σερβίας, αναφέρουν ότι ο συγκεκριμένος επιχειρηματίας διατηρεί προνομιακές σχέσεις με την πολιτική ηγεσία της χώρας. Γράφουν επίσης ότι χάρη στις σχέσεις του αυτές κατάφερε να βγει από τη λίστα κυρώσεων του ΟΗΕ και να γίνει κάτοχος διπλωματικού διαβατηρίου.

Ένα ακόμη ενδιαφέρον στοιχείο αποκαλύπτεται από τους πίνακες με τα οικονομικά αποτελέσματα της Valir: συστάθηκε με κεφάλαιο 0,85 ευρώ και το 2021 έκανε τζίρο 55 εκατομμύρια.

Μυστήριο καλύπτει όμως και την ουκρανική εταιρεία Meridian Air Cargo, στην οποία ανήκε το μοιραίο «Αντόνοφ». Εχει δηλωμένη έδρα την οδό Νταρβίνα, στο

Το αεροσκάφος της ουκρανικής Meridian Air Cargo απογειώθηκε από το Νις με βλήματα όλμων 11,5 τόνων για το Μπανγκλαντές. Ενώ πετούσε στο ελληνικό FIR αντιμετώπισε μηχανικό πρόβλημα και συνετρίβη στους Αντιφιλιππους.

Κίεβο, ωστόσο από επιτόπια αυτοψία που πραγματοποίησε η «Κ» με τη βοήθεια δημοσιογράφου που βρίσκεται στην ουκρανική πρωτεύουσα, προέκυψε ότι στο κτιριακό συγκρότημα όπου υποτίθεται ότι έχει την έδρα της λειτουργεί μόνο ένα κατάστημα περιποίησης νυχιών. Εκπρόσωπός της, που ρωτήθηκε σχετικά, δήλωσε ότι λόγω του πολέμου οι υπάλληλοι εργάζονται από το σπίτι τους.

Διάβημα χωρίς απάντηση

Σύμφωνα με πληροφορίες, από το ελληνικό υπουργείο Εξωτερικών η σερβική κυβέρνηση δεν έχει απαντήσει στο διάβημα διαμαρτυρίας για τη μη ενημέρωση των ελληνικών αρχών σχετικά με την επικινδυνότητα του φορτίου. Στο σημείο της συντριβής πάντως τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων (TENE) έχουν εντοπίσει εκπαιδευτικά και φωτιστικά βλήματα όλμων διαμετρήματος 60 και 82 χιλιοστών. Παράλληλα, παραμένει ανοικτό το ενδεχόμενο στο φορτίο να υπήρχαν και εκρηκτικά πυρομαχικά όλμων. Το τελευταίο εξάλλου σενάριο ενδεχομένως δίνει απάντηση στις ενστάσεις που διατυπώνουν στη διάρκεια της εβδομάδας πηγές στη Σερβία και πρώην υπάλληλοι της κρατικής εταιρείας εξαγωγών όπλων. Επισημαίνουν ότι στο παρελθόν τα εκπαιδευτικά και φωτιστικά βλήματα στέλνονταν στο Μπανγκλαντές με πλοία καθώς λόγω της χαμηλής τιμής τους (τέσσερις φορές φθηνότερα από τα εκρηκτικά πυρομαχικά) η επιλογή της αεροπορικής μεταφοράς καθίσταται ασύμφορη.